

NAVODILA ZA 4. TEDEN

Draga učenka! Dragi učenec!

Tukaj je že četrti teden, kar ni šole. Jaz jo že zelo pogrešam...

Verjamem, da svoje delo opravljaš vestno in natančno, zato te bom najprej pohvalila!

Kar tako naprej! 😊

Pa začnimo z delom.....

Ta teden boš imel/a dve naloge, in sicer:

1. Pregledal/a boš ali imaš vse delovne liste (dihala, izločala, prenos snovi po telesu) in delovni zvezek (6. poglavje) pravilno rešene
2. Poslikaj zvezek, kjer si sam naredil/a miselni vzorec TELO POTREBUJE OPORO

1. Vzemi rdeč kemični svinčnik v roke in začni.....

REŠITVE DL – Dihala

1. izmenjava dihalnih plinov,
oskrba telesa s kisikom,
kisik ↔ ogljikov dioksid
 2. a. poteka v celici (mitohondrijih)
b. poteka v dihalnih organih
 3. kisika,
ogljikovega dioksida
 4. škrge: zunanje (paglavec, človeška ribica), notranje (ribe, mehkužci)
Celična površina: enoceličarji
Skozi kožo: morske vetrnica, pijavke, dvoživke
 5. Pljuča: - ptiči, sesalci, dvoživke, vretenčarji
- Slepo zaprta vreča
- Vdih – izdih
- Pljučni mešički
- Vzdušnice: ali traheje ali zračnice
- Členonožci, žuželke, pajki
 - Odpirajo se navzven na zadku
- Skozi kožo: drobno organizmi, deževniki

REŠITVE DL – Izločala

1. Pri razgradnji in predelavi hranilnih snovi v celicah nastajajo tudi odpadne snovi, ki po krvi potujejo do izločal in se izločijo iz telesa.

Izločala sodelujejo tudi pri uravnavanju količine vode v telesu.

Zgradba izločal je povezana z razmerami v okolju, v katerem živali živijo.

2. A. odpadne snovi
e. seč ali urin

Stok: skupno izvodilo izločal, prebavil in spolnih organov. Pri pticah sečevod ne vodi do mehurja, pač pa v zadnji del debelega črevesa. Ptice tako skozi isto odprtino izločajo odpadne snovi, ki se zbirajo v izločalih, in iztrebke, ki nastajajo v prebavilih.

Malpighijeve cevke: Izločala ima tudi večina nevretenčarjev. Pri žuželkah izločala sestavlja več cev, ki se stekajo v prebavno cev - črevo.

Paramecij: s pomočjo krčljivega mehurčka s katerim iz telesa iztisnejo odvečno vodo in raztopljene snovi.

Deževniki: Sistem cev, ki se odpira navzven, v katere zbirajo vodo z odpadnimi snovmi in se je znebijo na prosto.

REŠITVE DL – Prenos snovi po telesu

3. Prenos hranilnih snovi, prenos odpadnih snovi, prenos plinov (kisika, ogljikovega dioksida), obramba organizma, prenos sporočil, celjenje poškodb
4. Nimajo
Celično membrano
Razpok
Odprt transportni sistem
Zaprta transportni sistem

REŠITVE Delovni zvezek - 6. poglavje

6.2 Oskrba s kisikom in izločanje ogljikovega dioksida

1. a) Je izmenjava kisika in ogljikovega dioksida na površini med telesom in okoljem.
b) kisik in ogljikov dioksid
c) tanke in vlažne
č) mitohondriju
2. Opomba: risbe organskih sistemov živali najdemo v učbeniku v 5. in 6. poglavju, dostopne pa so tudi na spletu.

3. V preglednici poišči živali, katerih dihala so škrge (označi z znakom ☒). Za preostale živali pa napiši, katero dihala imajo.

Žival	Dihalo	Žival	Dihalo
delfin	pljuča	rak samotar	✓
deževnik	koža	tuna	✓
paglavec	✓	vodni hrošč, npr. obrobjeni kozak	zračnice
cesarski pingvin	pljuča	žaba sekulja	pljuča

3

4. Živali v okolje sproščajo ogljikov dioksid

a) Apnica je postala motna.

b) V čaši v terariju, zaradi prisotnosti ogljikovega dioksida. Žuželke so čez noč pri dihanju oddajale ogljikov dioksid, ki se je zbiral na dnu terarija.

c) Za kontrolo, da smo lahko primerjali rezultat poskusa. V terariju so bile žuželke, pri kontrolnem poskusu pa ne; vsi drugi pogoji pri poskusu in kontroli so bili enaki. Izvedli smo pošten poskus.

č) V apnico smo vpihali izdihani zrak in dokazali prisotnost ogljikovega dioksida v izdihanem zraku.

6. Npr. maček, medtem ko prede v naročju, izdihuje zrak v lijak, povezan z vrečko. Ker je ogljikov dioksid težji od zraka, se bo zbiral v vrečki. Vsebinsko vrečke nato skozi slamico iztisneš v apnico.

6.3 Kam z odpadnimi in odvečnimi snovmi?

1. a) Izločanje odpadnih in odvečnih snovi.

b) Glavne sestavine urina so: voda, soli in odpadne snovi.

c) Izločala, dihala, prebavila, koža, (spolni organi)

č) Skozi telesno površino

d) V črevo.

e) V sečnem mehurju bi se nabiral urin, kar bi povečalo maso ptice, ki bi zato porabila več energije za letenje.

2. Označijo: ledvica, sečevoda, sečni mehur in sečnik.

Viri za risbe:

shema mačke v učbeniku na str. 110

<http://mypeted.com/pet-health/articles/chronic-kidney-failure-in-dogs-and-cats/>

6.4 Prenos snovi po telesu

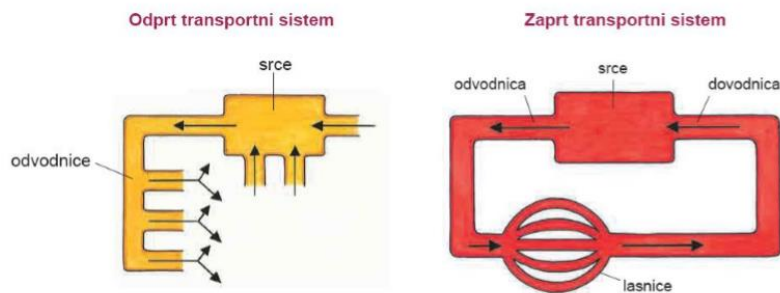
1. a) voda, transportna tekočina

b) Npr. prinašanje hranil in kisika k celicam, odnašanje ogljikovega dioksida in odpadnih snovi od celic, obramba organizma, prenašanje sporočil.

c) Poganja transportno tekočino po telesu; srce deluje kot črpalka.

č) Odprt ali zaprt; sklenjen ali nesklenjen.

2. a) Slika prikazuje shemi odprtega in zaprtega transportnega sistema. V shemi dodaj pojme: odprt, zaprt, lasnice, dovodnica, odvodnica

b) V preglednici z znakom ✓ označi imena živali, ki imajo odprt ali zaprt transportni sistem.

Žival	Odprt sistem	Zaprt sistem	Žival	Odprt sistem	Zaprt sistem
delfin		✓	rak samotar	✓	
deževnik		✓	škorec		✓
hišna muha	✓		tuna		✓
paglavec		✓	žaba sekulja		✓
pajek križavec	✓		želva		✓

UČBENIK

Preizkusi svoje znanje str. 114

1. V prebavilih se hrana razgradi, da jo lahko uporabijo celice. V dihalih poteka izmenjava kisika in ogljikovega dioksida, z izločali pa se izločijo odpadne snovi, ki nastanejo v presnovi. Ker so površine, kjer lahko pride do izmenjave z okoljem, daleč stran od mnogih celic te snovi prenašajo transportni sistemi.

2. Glej risbo telesa mačke na str. 99.

3. Ker v zraku ni dovolj vlage in bi se izsušile.

4. Z apnico, ki pomotni.

2.

V 3. tednu si imel/a za izdelat miselni vzorec z naslovom **Telo potrebuje oporo**. Vaše miselne vzorce bi rada pregledala, zato jih prosim poslikajte/skenirajte in pošljite na e-asistent. Prav gotovo bom sodelovanje pri delu na daljavo upoštevala pri zaključevanju ocen!

Navodilo:

1. Odpreš e-asistent. Se prijaviš.
2. Poišči levo zavihek Sporočila. Klik.
3. Novo sporočilo.
4. Priloži v priponko sliko miselnega vzorca.
5. Izberi učiteljico – Tina Grapulin Bavčar. Pošlji.
6. V e – asistentu imaš tudi zavihek na levo Spletna učilnica. Klik. Poskusi mi poslat/dodat miselni vzorec tudi tja. Pod zavihek Naravoslovje, da vidimo če deluje.... 😊